

KOMENTAR

Ko smo pred dnevi zapisali, da sodi sklep Egipta, da bo kupoval orožje v deželah vzhodne Evrope, med dogodke, ki so vzbudili odmev po vsem svetu, še nismo vedeli, da bo tej novi sledila nova, ki bo zahodni svet še dosti bolj razburila. Gre za ponudbo Sovjetske zveze Egiptu, da mu bo priskočila na pomoč pri odpravljanju gospodarskih težav, v katerih se nahaja. Glede na situacijo na Srednjem vzhodu, ki bi jo lahko okarakterizirali kot Zahodu nasprotno, ta novica pač ni mogla tam zbuditi drugega kot nevolje. Arabski svet nasprotuje Zahodu predvsem zaradi njegove politike do Izraela, zaradi podpiranja države, ki se je vgnedila po mnenju Arabcev, na njihovem ozemlju. Toda ta ponudba ni osamljen pojav v odnosih med arabskim svetom in vzhodnim blokom, saj so znane dobave industrijske opreme Egiptu iz vzhodnoevropskih držav, kakor tudi druga znamenja, ki govorijo o tem, da na Vzhodu mnogo mislijo na arabski svet.

Kakor so ti dogodki velikega pomena, s svoje strani niso prekrili razprave v francoskem parlamentu, kjer se vedno iščejo rešitve v vprašanju franc. Severne Afrike, čeprav je na drugi strani diplomatskem prizadevanju prijateljev Francije med delegati na skupščini Organizacije združenih narodov uspelo odgoditi razpravo o tem vprašanju. K takemu stanju seveda prispeva svoje tudi nadaljevanje bojev v Maroku, kjer francoskim vojaškim silam nikakor ne uspe zatreti upora severnoafriških nacionalistov.

Ciprsko vprašanje tudi še ni rešeno. Novi guverner otoka maršal Harding je predlagal Ciprčanom, ki se borijo za odcepitev otoka iz britanske skupnosti narodov in priključitev Grčiji, svoj načrt, po katerem bi naj dobil otok ustavo, ki bi predvidevala notranjo avtonomijo. Toda Ciprčani tega predloga niso sprejeli. Stvar je v zadnjem trenutku zamotala še turška manjšina, ki se je izrekla proti vsaki spremembi na otoku.

Kako globoko je posegel ta spor zaradi Cipra v odnose med Grčijo in njene zaveznike v Atlantskem paktu, se vidi iz tega, da je Grčija odklonila sodelovanje pri manevrih sil Atlantskega pakta, kar je ena izmed točk dnevnega reda na sestanku sveta te organizacije. Sicer pa tokrat svet razpravlja o skupnih vojaških načrtih zahodnih vesilov, pri čemer je med drugim prišlo tudi do sklepa, da bi se v primeru potrebe preprečile nenadnega napada uporabilo tudi »sodobno« orožje, s čimer je mišljena atomska bomba.

Te dni se vrši v Margatu v Angliji kongres britanske laburistične stranke, trenutno druge sile v političnem življenju Velike Britanije. Posebno pričakovanje v zvezi s tem kongresom so vzbudili glasovi o odstopu predsednika stranke Attleeya, kar se pa na kongresu ni uresničilo. Kratko je potegnil tokrat tudi vodja levega krila stranke Bevan, ki pri volitvah blagajnika ni imel uspeha.

Pozornost je vzbudila na kongresu razprava o vodikovi bombi, pri čemer je prišlo do izraza staro stališče vodstva laburistične stranke, ki kot znano, atomsko orožje kot orožje odklanja in zahteva njegovo popolno prepoved.

Z ZBOROVANJA SZDL V CIRKULANAH

V nedeljo, 9. t. m. smo imeli v Cirkulanh zborovanje SZDL, na katerem je govoril zvezni poslanec tov. dr. Jože Potrč. Orisal je notranjo in zunanjo politiko Jugoslavije v njenem prizadevanju za mir in mirno sodelovanje med vsemi državami, njeno prizadevanje za neodvisnost in nevmešavanje v tuje notranje zadeve. Govoril pa je tudi o našem gospodarstvu, o načrtih za napredek kmetijstva, proizvodnje, bolniškega zavarovanja za kmetičko prebivalstvo in drugem. Bilo je mnogo zanimivih vprašanj o odkupu vina, sadja, pomanjkanju premoga itd. Tov. poslanec je zborovalcem razložil velik ugled Jugoslavije, ki ga uživa v svetu kakor tudi zanimanje tujih narodov za uspehe in izkušnje pri družbenem upravljanju tovarn in podjetij s strani proizvajalcev samih.

Spremembe v našem gospodarskem sistemu

Ptujski okraj pred obširno politično akcijo

V ptujskem okraju bo v prihodnjih dneh in tednih obširna politična akcija s temeljito obravnavo sprememb v našem družbenem planu in sistemu z analiziranjem pojavov na našem področju, ki so enako kot drugod v naši državi onemogočali uveljavljanje gospodarske politike, predvsem stabilizacije trga, pospeševanje proizvodnje blaga za široko potrošnjo ter kmetijstva in postopno zvišanje življenjskega standarda.

Kot uvod v to široko politično akcijo je bila seja okrajnega komiteja ZKS v navzočnosti občinskih sekretarjev ZK v ponedeljek 10. oktobra t. l., na kateri je govoril uvodoma sekretar tov. Ignac Voljč o novih spremembah v našem družbenem planu in sistemu.

Najprej moramo seznaniti naše bralce z bistvom novih sprememb, kakor so jih pojasnili javnosti potom tiska predsednik republike tov. Tito, tov. Ranković in tov. Vukmanović in kakor jih je tolmačil na omenjeni seji sekretar tov. Ignac Voljč:

Škodljivo preseganje investicij

Predvsem se je pri nas udomačila praksa, da okraj ali podjetje sklepa pogodbe in opravlja posle, čeprav ni zbralo sredstev, marveč so ta šele v planu in jih bo zbralo do konca leta. Ta sredstva začno takoj trošiti tako, da se nenadoma, in sicer v začetku leta, pojavljajo na trgu. Tako nastane velikansko povpraševanje, in sicer umetno povpraševanje. Tako imenovano umetno potrošnjo pa izkorišča posamezna podjetja posamezne komune, da navijajo in dvigajo cene svojih izdelkov in pridelkov. Z dviganjem cen zbirajo podjetja nova sredstva, ki niso bila predvidena v planu. Okraj, ki so tako prišli do nepredvidenega dobička se znova pojavijo z njim na trgu, ce-

ne spet poskočijo in tako imamo spiralno gibanje cen navzgor.

Za prihodnje leto je treba z družbenim planom predvideti, da je moč trošiti sklade šele, ko se ugotovi, kolikšni so. To pa je možno na podlagi zaključnega računa podjetja. Treba je spremeniti sistem kreditiranja, da nihče nima pravice dobiti kredit na podlagi bodočih skladov, ki jih je treba šele zbrati.

Amortizacijska sredstva, ki se naberejo v treh mesecih, se lahko trošijo šele na koncu tretjega meseca. Isto velja za sklade za prosto razpolaganje z rokom šestih mesecev. Te odloke smo izdali v drugem polletju in šele zdaj začenjajo vplivati na trg.

Sredstva na račun ključnih objektov

V prejšnjih letih smo često prišli do sredstev na račun ključnih objektov, in sicer z dviganjem cen opreme in gradbenih del za ključne objekte, s katerimi smo potem razširjali obseg investicij, vtem ko se je na drugi strani daljšal čas izgradnje ključnih objektov.

V začetku leta smo zahtevali konec takšne politike, spremem-

bo kreditnega sistema. Na podlagi pogodbe, sklenjene med banko in podjetjem, je točno znano, koliko bodo znašali gradbeni stroški za ta ali oni objekt. Banka izplača samo dogovorjeno vsoto iz investicijskih skladov. Če pa se pokaže, da ne zadostuje, doplačajo poroki, ki so jamčili, to pa sta republika in okraj.

Kako bo v bodoče s črpa njem skladov?

Tretji ukrep proti preseganju investicij je v tem, da bo moč sklade v bodoče trošiti samo z dovoljenjem federacije.

Skladi se pojavijo na trgu nenadoma, preden so bili zbrani, in tako pride do umetnega povpraševanja in spiralnega gibanja cen navzgor. Vprašanje pa je, kako uporabiti sredstva po zaključnem računu, ko so se zbrana. Povsem normalno je, da federacija predvidi pogoje in vrstni red trošenja skladov s ciljem, da se ohrani stabilnost trga. Namesto dosedanje prakse naknadnega blokiranja

in odvzemanja je treba vsem imetnikom skladov zagotoviti gotovost, upoštevati njihove pravice in določiti vrstni red trošenja v skladu z gibanjem položaja na trgu. S tem federacija pravzaprav ščiti sklade in njihove imetnike pred navijanjem cen, ki vidijo v nebrzdanih trošenju možnost lahkega zaslužka. To praktično pomeni, da dobivamo možnost, da obvladamo trg, da vzdržujemo ravnotežje, ne pa, da je trg naš gospodar. To je pot k stabilizaciji.

Dobički podjetij in okrajni proračun

Pritisk komun na podjetja in odvzemanje znatnega dela dobička, v nekaterih primerih pa celo malone vsega dobička, spravlja podjetja v težaven položaj. S tem hkrati zožujemo gmočno podlago za razvijanje pobude delavskega samoupravljanja. V bodoče bomo proračunska sredstva določali na nov način. Glavno težišče je treba postaviti na ločitev proračunskih potreb od dobička podjetij, to se pravi, da proračunskih potreb okrajev, mest itd. ne bomo krili iz dobička podjetij kakor zdaj.

Zvezni plan že predvideva, da se krijejo proračuni z davkom na osebni dohodek kmetovalcev, obrtnikov, svobodnih poklicev itd. Okrajni organi pa ne skrbijo dovolj za pobiranje tega davka. Dejstvo je, da so davkoplačevalci v letošnjem rodovitnem letu plačali manj davkov

kakor v lanskem sušnem. To pomeni, da se okrajji rajši usmerjajo na dobiček podjetij. Tako naravnost izpodkopavajo perspektivo razvoja okraja, ker se podjetje ne more rekonstruirati, da bi napredovalo, da bi dajalo večje dohodke in s tem krepilo tudi gmočno podlago okraja oziroma komune.

Na drugi strani neizterjevanje davkov pritiska na standard delavcev in uslužbencev. Tako ne spodbujamo kmetov, da bi vozili na trg svoje pridelke in povečali proizvodnjo. Vtem ko delavci in uslužbenci izpolnjujejo svojo obveznost do skupnosti (z davkom, ki ga plačujejo podjetja), položaj na vasi prav zaradi takšnega stališča glede plačevanja davkov ni enak in breme kritja potreb naše družbene skupnosti pade predvsem na delavce in uslužbence.

Kako bomo v bodoče krili proračunske potrebe

Proračunskih potreb ne bomo več krili iz dobička podjetij, marveč iz davka na osebni dohodek. To pomeni, iz osebnega dohodka kmetov, meščanov, delavcev, uslužbencev itd., tako da bo vsak prispeval svoj delež za potrebe skupnosti. Če bi zdaj k zaslužku delavcev in uslužbencev prišli še ta davek na osebni dohodek, tedaj bi to prizadelo njihov standard. S tem skoraj ne bi dosegli pravega cilja, marveč nasprotno. Zato je predvideno, da bo ta davek na plačo predhodno izločen iz redne akumulacije, vendar pa se bo računal kot davek na plačo.

Ta davek, kot rečeno, ne bo

lavcev in uslužbencev, tedaj bo imelo tudi večje dohodke.

Doslej je bila namreč uveljavljena težnja po razširitvi proračunske potrošnje na račun dobička podjetij. Posledica tega je bilo veliko naraščanje proračunske potrošnje, kar ne ustreza naši gospodarski zmogljivosti.

Z nameranimi spremembami bodo proračunska sredstva ločena od dobička podjetij in povezana z davkom na osebni dohodek. Tako se bodo proračunski izdatki formirali po

možnosti davkoplačevalcev v istem mestu ali okraju.

Z zveznim družbenim planom bomo odvajali sredstva, in sicer po odstotku, ki ga bo določil zvezni plan, v sklad za prosto razpolaganje podjetij ter v sklad za financiranje gospodarskih investicij okrajev. Ta sredstva bodo na razpolago podjetjem v obliki kredita. Po tej poti bomo ločili sredstva z rekonstrukcijo od sredstev, namenjenih za gospodarske investicije.

In napredek kmetijstva

Politika, ki smo jo uveljavili že dve, tri leta, to se pravi, da smo dovolili prost promet s kmetijskimi pridelki in delovanje tržnih zakonov v kmetijski proizvodnji, je rodila velike sadove. Prvikrat po vojni število živine narašča. Tu niso potrebne spremembe. Nasprotno, treba je pogumneje stopati po poti, ki smo jo ubrali v kmetijstvu.

Pri nas so kraji, kjer lahko z izsuševanjem uredimo mnoga vprašanja. Takšno je področje Pesnice in Poljskave. Če bi izsušili to področje, bi lahko zasedli velika zemljišča, za kar niso potrebna velika sredstva.

Lahko bomo posvetili večjo pozornost pospeševanju živinoreje, i. s. z rejo dobre živine, ne pa da gledamo samo na število glav. To pomeni, da bi morali organizirati službo kriljanja pasem, dobiti dobre pasme, na drugi strani pa bi kazalo organizirati pridobivanje živinske krmne na sodobnejši podlagi (majhne delavnice,

majhne tovarne za proizvodnjo ali konserviranje živinske krmne itd.) Razume se, da bi zahtevalo povečanje števila glav goveje živine zgraditev novih mlekarn, klavnic in hladilnic. To je pot k povzdigi kmetijstva na višjo raven. Prepričan sem, da bi se tako donos na hektar v kratkem podvojil.

Seveda ni mogoče razvijanje kmetijske proizvodnje brez razvitega prometa. To bi bilo slepilo. Kamionski prevoz je treba razviti tako, da bo segal tudi do najbolj oddaljenih krajev, da bo povezan s trgov, da bomo izločili posredovalce, nakupovalce. To je zlasti važno za preskrbo mest. Po mojem mnenju imamo sami v tem oziru ogromne, toda neizkoriščene možnosti. Ceste bi lahko popravili hitro in ceneno s stroji, ki jih izdelujemo sami, ne pa z ročno delovno silo, kar je zelo drago in zamudno. Na tem področju je pobuda okrajev dobrodošla. Te pobude pa ni

dovolj. Krediti za hladilnice so odprti že dve leti, devizni in dinarski, načrtov za njihovo zgraditev pa še nimamo. Hladilnice bi nam mnogo pomagale.

Kako bi organizirali službo za pospeševanje kmetijstva?

Vso službo za pospeševanje kmetijstva je treba organizirati v okraju, i. s. v novem okraju. Tu morajo biti razne ustanove, postaje, veterinarska služba, služba za zaščito rastlin, plemenske postaje, drevesnice, zbornice, zadrzne zveze itd. To bo povezovalo kmete s to službo. Tako bodo splošne kmetijske zadruge in druge organizacije, ki pospešujejo kmetijstvo, v praksi postale privlačne za individualne kmete, ker bodo čutili, da so gospodarske organizacije, ki podpirajo njihov razvoj. Ali se bo kmet vključil v zadruge, to mora predvsem odločiti njegova lastna korist. Njegova lastna korist bo, da se zateče po pomoč, da bi njegova njiva dajala 20 metrskih stotov pšenice na hektar, ne pa 12, da bi podvojil pridelek koruze in podobno.

Na tem torišču bi morala kmetijska posestva po mojem mnenju odigrati velikansko vlogo. Biti bi morala ne le vzorna posestva, marveč bi morala tudi pridelovati najboljše seme, rediti najboljšo živino, jo prodajati in tako vplivati na neposredno okolico. So posestva, ki uspevajo zelo dobro in ki so povezovalna delovna storilnost. Pravzaprav gre za začetek solidne reorganizacije kmetijskih posestev, ki jih je treba postaviti na sodobno podlago.

V prihodnjih številkah bomo lahko objavljali razne misli z razprav o teh spremembah, ki bodo na sestankih in sejah družbenih organizacij, organov oblasti in samoupravljanja tekom obširne politične akcije po okraju.

Nova občina je nosilec gospodarskega in kulturnega življenja delovnih ljudi

Ignac Voljč

Doba formiranja komun v politično-teritorialnem obsegu in pripravljanja občinskega demokratičnega mehanizma, izvolitev predstavniških organov ljudskih odborov, potrebnih svetov in komisij je za nami. Doslej je naš politični aktiv delovnim ljudem pojasnjeval glavna načela demokracije, glavne obseve funkcije občine v boju za nadaljnje razvijanje socialistične demokracije v Jugoslaviji.

V okraju imamo sedaj 10 novih občin-komun namesto prejšnjih 22 občin. Če te občine primerjamo z občinami drugih komunskih skupnosti, so po svojem obsegu in številu manjše in razen občine Ptuj in Majšperk izrazito kmečke. Njihova glavna naloga bo razvijati kmečko gospodarstvo na socialističnih principih, razvijati komunalo gospodarstvo, ljudsko prosveto in zdravstvo ter skrbeti za to, da bo delala državna uprava po predpisih naše zakonodaje.

Ob prehodu iz prve faze snovanja in uveljavljanja sistema komun v drugo fazo, ko postaja nova občina nosilec gospodarskega in kulturnega življenja delovnih ljudi, se moramo pogledati v organsko povezavo demokratskega mehanizma občin z družbenim in gospodarskim življenjem in njegovega vpliva na nadaljnji razvoj ekonomsko-socialnih odnosov v občini.

Prvi korak v uveljavljanju Marksove občine-komune je bil zakon o delavskih svetih in upravnih odborih. Zakon o formiranju občin, sprejet letos sredi leta, je samo logična posledica poti, po kateri se razvija socializem v Jugoslaviji. Če je bila doba administrativnega socializma odraz obstoječega materialnega stanja v Jugoslaviji, če so bile centralne uprave, v rokah države, nujne, tedaj bi centralno upravljanje v tej fazi razvoja samo zaviralo gospodarski razvoj države, ki je materialna osnova socialističnih odnosov v državi.

Delovni ljudje, ki gledajo s simpatijami na naš socialistični razvoj, večkrat očitajo, da je bil naš administrativni sistem nepotreben, da je bilo v njem polno napak in da smo imeli od

njega samo škodo. Tem ljudem je lahko povedati, da ni mogoče preskočiti, niti z odredbami izpustiti faze naravnega razvoja, vendar pa lahko porodno bolečino tako skrajša kot ublaži. Če je bilo nujno in koristno, da smo v tej prvi fazi utrjevali sistem upravljanja državnih organov, bi bilo škodljivo, če bi se pravčasno ne naslonili na delavsko in družbeno samoupravljanje in s tem omogočili boj proti birokratizmu, ki se je začel pojavljati v organih državne uprave, v podjetjih in kmetijskih združenjih.

Delavski svet naših podjetij so rešili veliko nalogo v naši industrijski proizvodnji, saj kaže razvoj naše industrijske proizvodnje, da so popolnoma opravičili pričakovanje socialistične družbe, da bodo delavski sveti razvili iniciativo delovnih kolektivov in posameznikov. Vsako podjetje je glede svojega dela samostojno in razvija svojo dejavnost v okviru splošnih zakonskih predpisov in družbenega plana. Čisti dohodek po odbitku proizvodnih stroškov, upoštevajoč pri tem tudi plačni fond, je družben, kolektiven in individualen hkrati. Pri razdeljevanju čistega dohodka sodelujejo po predpisih zveznega zakona in plana država, občina ter delavci in nameščenci podjetja. Del dohodka, ki pripada

podjetju, se razdeli delavcem in nameščencem kot dodatna plača, drugi del pa gre v fond, s katerimi podjetje prosto razpolaga, t. j. za investicije, racionalizacije, za graditev stanovanj, za socialne namene itd., o čemer odloča delavski svet popolnoma samostojno. S tem so dani vsi pogoji za svobodno gibanje socialističnih ekonomskih sil, kar je v interesu družbene skupnosti in vsakega posameznika.

Na plačnem sistemu so zainteresirani delavci in celotni delovni kolektivi vendar vprašanje je nagrajevanja in višina delavčeve plače ni samo stvar podjetja, temveč tudi stvar občine, cele občinske skupnosti, da plače delavcev niso pre nizke, pa tudi ne previsoke, ker bi s tem zmanjševali fondne občine. Povezava med podjetji in občinami ne pomeni, da posega občina v delavsko samoupravljanje določenega podjetja, pač pa vključuje interese podjetja in interese občine, da zadovoljuje potrebe delavcev, ki živijo na področju te občine, da skrbi za komunale naprave, za stanovanjski fond, da gradi socialno-zdravstvene ustanove, da skrbi za solstvo in za druge kulturne namene.

Kakšen je interes delavcev na področju občine, ne bo težko ugotoviti, saj je veliko delavcev v ljudskih odborih občin in v drugih organih družbenega upravljanja.

Prvi roditeljski sestanek v Žetalah

Prvega roditeljskega sestanka v novem šolskem letu, ki je bil sklican v uvod »Tedna otroka«, se je udeležilo okoli 70 staršev. Med njimi je bilo več primerov, da sta prišla oba roditelja: mati in oče. Manj razveseljuje pa je dejstvo, da starši, ki ne skrbijo v dovoljni meri za svoje otroke, ne hodijo na sestanke. Zato so otroci teh staršev prepuščeni sami sebi, vzgojno zanemarjeni, v šoli pa ne dosegajo primerne uspeha.

Uvodoma je podal kratko poročilo o delu šolskega odbora, o težavah na šoli in o bodočih nalogah, predsednik šolskega odbora tov. Jerič Ludvik.

Navedel je tudi pomanjkanje učiteljev, ker bi letos potrebovala šola tri učne moči. Kljub primerni razdelitvi dela, ne more učiteljstvo podeliti V. razreda z 58 učenci. Tako se bo moralo stiskati v razredu neprimerno število otrok. Zaradi prezaplenosti učiteljev s šolskim (Nadaljevanje na 3. str.)

Še nekaj besed k polemiki o cenah mesa

Našim bralcem so še v spominu članki pod naslovom »Plača naj potrošnik«, v katerih smo obravnavali vprašanje visokih cen mesa in tozadevne vzroke oz. izgovore, kakor bi lahko imenovali pojasnilo podjetja »Mesnine«. Kot tako se je vsaj izkazalo, ko je bilo objavljeno pojasnilo Mestne komunalne ustanove glede ključnih stroškov. Da je bilo zvišanje cen mesa dejansko ekonomsko neupravičeno, dokazuje med drugim tudi ugotovitev inšpekcije tržišča OLO Ptuj, ki je v tej zadevi izvedla poskusno revizijo v Kmetijski zadrugi Videm pri Ptuj. Ugotovitve te revizije sicer niso nikogar presenetile, pač pa potrdile vsestranske domneve, da se pri prevzemanju živine od kmetijskih zadrug dogajajo nepravilnosti, ki ne spadajo samo

in okvir kršenja dogovorjenega razmerja kmetijska zadruga: podjetje »Mesnine«, temveč dosti globlje, spadajo v kriminal in družbeno škodljivo dogajanje, ter niso v čast kmetijski zadrugi, kakor na drugi strani osvetljujejo poslovanje podjetja »Mesnine«, ki je slepo prevzemalo nakupljeno živino, ne da bi se preprčalo o teži in ceni, po kateri je kmetijska zadruga živino kmetovalcem pla-

čala. Dejansko je torej podjetje »Mesnine« nepravilnosti dopuščalo, posledice tega pa prevajalo na potrošnike.

Kaj je počel llovšek, nakupovalec Kmetijske zadruge Videm pri Ptuj? Tržna inšpekcija je ugotovila, da je od 22. aprila do 6. septembra 1955 prodal ptujskemu podjetju »Mesnine« 227 kilogramov več mesa žive teže, kakor ga je po predloženih računih nakupil. Posamezni računi je približno 5–30 kg »žive teže«, kakor mu je pač bolj ustrezalo pri računu. Toda to še ni vse. Llovšek si je znal pomagati tudi drugače. Če se mu je posrečilo kupiti kakšno živino po

posebno nizki ceni, je šla ta iz njegovih rok gotovo po precej višji, ne gleda na dogovorjeno maržo, ki jo lahko kmetijska zadruga zaračunava za odkupljeno živino.

Llovšek je v nekem primeru, ko je kupil kravo po 95 din, približno kilograma celo 28 din. Tako je na račun »večje« teže in samovoljno zvišane marže ogoljufal v navedenem času podjetje »Mesnine« za 30.268 dinarjev.

Če upoštevamo, da tako nakupovanje živine Kmetijske zadruge Videm pri Ptuj ni izjemen primer v ptujskem okraju, saj so nakupovalci kmetijskih zadrug lahko zelo hitro spoznali, da »Mesnine« prevzetega blaga sploh ne tehtajo, ni težko ugotoviti, da so potrošniki v zadnjih mesecih plačali precej mesa, ki ga niso pojedli. — Nadaljnji komentar pa menda ni več potreben.

V ponedeljek razširjeni plenem občinskega komiteja LMS Ptuj

V ponedeljek popoldne ob 15. uri se bo v dvorani OK ZKJ sestala občinski komitej ljudske mladine občine Ptuj.

Razširjenemu plenumu bodo prvi prisostvovali vsi člani občinskega komiteja mladine, predsedniki in sekretarji osnovnih mladinskih organizacij in vsi mladi učitelji iz področja nove ptujске občine.

To je prvi širši posvet voditeljev ljudske mladine ptujске občine. Na plenumu bodo voditelji mladine razpravljali o šestmesečnem programu dela, ki zajema vsa področja v delu organizacije in se pogovorili o vseh problemih v vzgoji mladine.

Prav gotovo, da bo plenum sprejel vrsto važnih zaključkov za poživitev celotnega dela v mladinskem gibanju, utrditvi organizacije in pomladitev z novimi člani.

Občinski komitej mladine Ptuj se je vključil v šestmesečno tekmovanje občinskih komitejev, ki ga je razpisal centralni komitej Ljudske mladine Slovenije. Zato je sedanjí posvet voditeljev mladine še temvečjega pomena.

B. F.

Kmalu se bom vrnil v domovino...

»Spomni sem se na Vas in oprosti te, da Vam nisem prej pisal. Upam, da ste zdaj v vslužbi na starem mestu. Zelo rad bi vedel, kako je sedaj v podjetju, ali imate še vedno dosti dela in naročil. Tukaj je tovrstnih izdelkov zelo malo. Jaz delam v tovarni avtomobilov »Mercedes«. Delo je zelo naporno, ker se vse opravlja na tekočem tiru. Delam na treh strojih in moram izdelati v 8 urah 20 avtomobilov. V naš tovarni izdelamo okrog 40 tovrstnih avtomobilov in imamo tukaj se o človeka mnogo zahteva, zadnje tri dni sile zbirajo iz človeka. Po osmih urah dela sem tako zmuden, da se peš tresem in komaj čakam, da se lahko vlečem v posteljo. Da, tu je vse drugače kot v Jugoslaviji. Drugačna je tudi draginja, da se sploh ne da živeti. Komaj čakam, da se bom vrnil domov. Napravil sem neumnost, da sem šel v Nemčijo in srečen bom, ko bom spet doma. Kako pa je kaj drugače v Ptuj?

»Pisite mi, da bom vedel, kako je kaj v domovini. Tudi drugi mi naj pišejo. Kako je kaj v Jakobu, tudi njega pozdravim. Vseh se Vas mnogo spominjam.«

Upam, da se bom lahko do novega leta vrnil. V tem času si bom verjetno lahko uredil vse, kar je potrebno. Res je, da sem se tukaj mnogečesa naučil, zato pa s tembolj želim nazaj v domovino.

Pišite mi kmalu, Vas prisrčno pozdravlja

Vaš Stanko.

Gornje pismo je pred nekaj dnevi prejel iz Nemčije član enega ptujskih delovnih kolektivov, pisal pa ga je Ptujčan, ki je letošnji spomlad zaradi družinskih razmer leglo zapustil našo državo. Pismo nedvomno zelo izrazito prikazuje stanje v Nemčiji, čeprav pisec tega verjetno ni želel. Za nekatere posebnosti, ki pri nas še gojijo neke iluzije o življenju v tujini, b. nekaj mesecev na užitje blagodat, kot jih opisuje pismo, najbrž zelo koristilo. Nadaljnji komentar k pismu prepuščamo bralcem samim.

Teden otroka v Središču

Teden otroka so v Središču zaključili z roditeljskim sestankom na osnovni šoli in nižji gimnaziji, ki je bil združen s predavanjem zdravnika dr. Neudauerja o mentalni higieni ter s predavanjem upravitelja nižje gimnazije tov. Vitorija o splošnih vzgojnih problemih naše mladine. Sestanka se je udeležilo večje število staršev, člani nekaterih svetov pri občinskem ljudskem odboru pa polnoštevno.

Ob tej priložnosti bi čitatelje, ki na sestanku niso bili navzoči, seznanil predvsem z nekaterimi problemi, o katerih je govoril upravitelj tov. Vitorija. Ta je najprej govoril o problemih vzgoje na splošno, nato pa je posvetil več časa vprašanju socialno šibkih otrok v občini, predvsem pastirkov, za katerih vzgojo, šolanje in vzrejo se v mnogih primerih nikdo ne zmeni. To med drugim dokazuje šolski uspeh v četrtem razredu osnovne šole, v katerem je največji odstotek takšnih otrok. To pa je tudi bilo ugotovljeno ob pregledu teh otrok s strani zastopnikov Društva prijateljev mladine in sveta za varstvo otroka pri Občinskem ljudskem odboru Središča, ki so v Teden otroka obiskali vse takšne otroke. Zalostno je, da se celo v središki občini najdejo ljudje, ki takšnega pastirčka ali hlapčka uporabljajo za vsako delo in pašo, pa ga, ko se začne kdo zanj zanimati, da bi ugotovili, ali je otrok preiskrbljen z najpotrebnejšim, če hodi v šolo itd., takoj odpotujejo, ne da bi se zmenili za to, ali bo otrok našel kje streho in tekača človeka, ki mu bo nudil najpotrebnejše. Da v mnogih takih primerih ni niti sledu o tistem minimumu pozornosti, da ne govorimo o ljubezni, ki je potrebna v vzgoji vsakega otroka in ki bi jo bilo treba posvetiti otroku, menda ni treba posebej ugotavljati. Za to so pastirčki ali hlapčki, kakor tudi drugi socialno ogroženi otroci v občini problem, ki se ne tiče ozkega kroga Društva prijateljev mladine ali sveta za varstvo otroka, temveč vprašanje vsega prebivalstva.

Hvale vredno je, da je občinski svet za varstvo otroka temeljito prijel za delo in je pričakovati, da bo s te strani

storjeno mnogo, kar bi sicer ostalo in kar bo v mnogih primerih znatno izboljšalo stanje teh otrok.

Tov. Vitorija je opozoril starše tudi na dvotirnost v vzgoji, ki ima lahko samo zelo slabe posledice za otroke. Dogaja se namreč, da pride v pogledu razlage nekaterih stvari v šoli, in v tem kako otroku stvari osvetljujejo doma, do nasprotij. Tak otrok se ne more odločiti za pravo, ker stvarjem še pač ni došel. Tako tava med dvema razlagama, končno pa ne verjame nobeni.

Da s tem nastaja v otrokovi vzgoji velika vrzel, se takšni starši najbrž ne zavedajo, prav tako pa se ne zavedajo o škodi, ki jo povzroča otroku.

Tov. Vitorija je ob zaključku pozval starše k večjemu prizadevanju, da bi bila vzgoja otrok z vsakim dnem boljša in da bi posvetili vse sile skrbi za otroke.

V Ormožu imajo starši mnogo smisla za mladinska vprašanja

V nedeljo so se zbrali v nižji gimnaziji v Ormožu starši na roditeljskem sestanku. S svojo številno udeležbo so pokazali, da jih zanima napredek mladine.

Na sestanku so se dotaknili vprašanj, ki se neposredno ali posredno tičejo učnega in vzgojnega dela v razredu. Predvsem so obravnavali družbeno upravljanje v prostoru, in sicer o nalogah, ki jih imajo odborniki občinskega sveta za šolstvo in člani šolskega odbora. Starši so soglašali s tem, da je vprašanje šole družbeno vprašanje, s katerim se mora baviti vsak državljan in da le vsestransko sodelovanje rodi uspeh. Vsi so dolžni s pametnimi predlogi ali konstruktivno kritiko pospešiti socialistično rast naše šole. Nobenemu izmed nas ne more biti vseeno, kdo vzgaja našo mladino in za kakšne ideale jo navdušuje. Ko bomo temeljito poznali različne probleme šole, ji bomo lažje in z večjim razumevanjem zagotavljali sredstva, brez katerih je nemogoča nabava so-

dobnih učil, brez sodobnih učil pa ni res kvalitetnega pouka.

Ugotovljeno je bilo, da nižja gimnazija zahteva mnogo od otroka. Neuspeha ni kriv vedno le otrok ali šola, nego čisto razmere, v katerih živi. Šolski odbor je analiziral socialni položaj dijakov in ugotovil, da 16 dijakov živi v izredno težkih razmerah. V teh primerih bo moralo poseči vmes socialno skrbstvo in nuditi podporo. Večina staršev se svojih dolžnosti do otroka zaveda. Težko je tudi z dijaki, ki morajo prijeti za delo, čim pridejo iz šole. Učijo se lahko samo zvečer. V takih slučajih bo potrebna dobra volja in razumevanje.

Starši so obodilni pomanjkanje zvezkov, stalno menjavanje raznih izdaj učbenikov in pomanjkanje učbenikov. Mnenja so, da bi sedaj bil že čas, da bi odgovorni ljudje tudi te stvari pravočasno uredili.

Zanimiva je bila razprava o preprečitosti dijakov v učno snov, ki se je učil v šoli. Opazili je, da nekateri starši pobijajo učiteljevo razlago in dajejo

dijaku povsem napačna tolmačenja. Seveda imajo taka tolmačenja reakcionarno obeležje. S takim postopanjem delajo krivico otroku. Tak otrok bo pozneje prihajal v družbi v stalne konflikte s svojim okoljem. Bolje je, da o stvarih, o katerih sami nimamo jasnega vpogleda, ne govorimo. Če pa v resničnost kakšne stvari dvomimo, pa je na mestu, da se o tem sami poučimo.

V Teden otroka je začela delovati na šoli mlečna kuhinja. Mleko dobivajo dijaki — potniki in socialno šibki. Mlečno kuhinjo vzdržujemo z dotacijo ljudskega odbora, ki pa je skromna. Morali bomo najti druge vire in kuhinjo razširiti.

Starši so se strinjali s tem, da bodo popravni izpiti v junjskem roku. Tako se bo otrok lahko v počitnicah odpočil in bo v novem šolskem letu začel spočit delo.

Nadalje je bil govor o potrebi, da razširimo članstvo Društva prijateljev mladine. Ugotovili so, da ima to društvo široko področje dela in da je tu mnogo vprašanj, ki jih naj društvo rešuje (kulturno-prosvetno delo mladine, fizkultura, pobujanje alkoholizma in dr.). V Ormožu je po zaslugi izredno marljivega tajnika Lah Pavleta dobro organizirano, sedaj se mora pomnožiti članstvo po vaseh. To ne bo tako težka naloga, saj imajo naši ljudje mnogo smisla za mladinska vprašanja.

P. K.

Iz Podlehnik

Marsikdo bo znal, z glavo, češ, da kaj takega ni mogoče, vendar je res, da imamo, kar nas je revnejših, ki nimamo lastnih gozdov, silne težave glede drv. Prejšnja leta smo dobivali za drva nakaznice, na katere so nam potem v državnih gozdovih določili posek. Drva smo posekali sami in si jih tudi sami spravili. Letos pa s tem ni nič in vozijo kamioni drva iz naših krajev drugam, mi pa ostajamo pred prihajajočo zimo brez nujno potrebnega kuriva.

Danes ni mogoče dobiti drv niti pri kmetu, ker dobivajo ti sečna dovoljenja samo za svojo porabo. Samo po sebi je umevno, da smo siromašni v taki situaciji v veliki zagati. Se v mestih je bolje v tem pogledu, kakor pri nas, čeprav živimo vredi velikanskih gozdov. Kot rečeno, je nabava drv za

nas velik problem. Zato apeliramo na tiste, od katerih je odvisno, ali bomo v našem predelu lahko dobili drva ali ne, da v tem pogledu ukrepejo nekaj, s čimer bi nam pomagali.

Prizadeti.

Poziv mlatilničarjem

V smislu predpisov uredbe o prometu z žiti so dolžni vsi mlatilničarji obračunati in predati zbrano mlatilniško merico pristojnemu podjetju ali zadrugi.

Te obračune pregleda in potrdi insp. tržišča pri OLO Ptuj. Pozivamo vse mlatilničarje, da v roku 8 dni oddajo zbrano mlatilniško merico in predložijo tozadevne obračune tržni inšpekciji pri OLO Ptuj.

Iz pisarne inšpekcije tržišča pri OLO Ptuj

bila si lahko privoščil hitro vožnjo, ker se na stroj lahko zanesel. Tisto hudo pa pride pri prehitevanju recimo starega avtomobila, katerega šofer se čuti zapostavljenega in, da ne bi požiral prahu tudi svoj stari stroj požene preko njegove zmogljivosti, posebno, če je malo globlje pogledal v kozareček in rezultat tega je pogosto, kot beremo v časopisih: »Avto razbit, potniki poškodovani, smrtna nesreča zaradi vinjenosti šoferja itd.« Kdo pa je vedno krivec, — seveda šofer?! Zato smo šoferji pač reveži, mislim reveži v tem smislu, ker pač večkrat radi pogledamo v kozarec kot vsak drugi državljan. Večkrat smo na sestankih našega združenja šoferjev o tem razpravljali in obsojali vinjene šoferje, a nam ni to prav nič pomagalo.

Sedaj pa je končno oblast, mislim naši prometni organi, temu naredila konec z novimi prometnimi predpisi. Kaže, da bomo odslej morali šoferji postati prvoborci proti alkoholizmu...

Mislím, da novi prometni predpisi veljajo tudi za druge koristnike javnega prometa, bicikliste, voznike z vpregami itd. Sedaj bomo videli poslednost naših prometnih organov pri ukrepanju in pravilnem izvajanju predpisov. Ako se bo kontroliralo samo šoferje, voznike in kolesarje pa pustilo njihovim dosedanjim navadam, potem se z novo uredbo ne bo dosti spremenilo. Pogosto namreč vidim po cestah pijane voznike z vprežno živino, ki povrh tega še vozijo po napačni strani ceste. Ako takega voznika »v rožcah« opomniš na pravilno vožnjo, ti pogosto kaže pest in grozi z bičevnikom, da roba tih besed ne omenjam. Podobno lahko trdim tudi za kolesarje.

Šoferji torej pozdravljamo nove prometne predpise, zahtevamo pa tudi, da prometni organi te predpise proti vsem enako izvajajo. Ne želimo tega, kar je marsikje v drugih deželah, da alkohol povzroča največ prometnih nesreč, na primer v Avstriji.

Naš promet se bo iz dneva v dan bolj razvijal in upamo, da bo kmalu dosegel isto raven kot v razvitejših državah. — Zato se tudi šoferji moramo razvijati vzporedno z razvojem našega prometa. S tem bomo tudi največ prispevali k naši skupnosti, od katere tudi šoferji pričakujemo boljše in srečnejše življenje. Zato se vsi zberimo v našo stanovsko organizacijo Zdrženja šoferjev in avtomehaničnikov LRS, v kateri bomo pozitivne stvari razvijali in se izgrajevali, vse negativne pa sproti odstranjevali.

Vse za varnost javnega prometa!

Šofer Luka Varvoda

V Podlozah smo končno dobili elektriko

V Podlozah smo v preteklih letih večkrat poskušali z elektrifikacijo, vendar nismo imeli uspeha. Sedaj pa nam je uspelo, čeprav so prišli za delo sami mladi ljudje, da je zasvetila sočeta luč tudi v naši vasi. Težje pri elektrifikaciji ni manjkalo, toda s skupnimi naporji ter s pomočjo direktorja tovarne strojev v Mašperku tov. Medveda smo končno dosegli naš cilj.

Pet interesentov iz Zg. Podloz se sedaj pripravljajo na začetna dela pri ureditvi malega

Polletni občni zbor KZ Cirkulane

Na nedeljskem občnem zboru KZ Cirkulane je poročal o delu odsekov zadruge ter o delu upravnega odbora njegov predsednik. Tajnik pa je poročal o polletni bilanci, ki izkazuje okrog pol milijona dobička. Govora je bilo o ovirah pri graditvi žage, sadnem in vinškem odkupu, zbiranju mleka, nabavi plemenjakov in drugem. V razpravo je večkrat posegel tudi domačin podpolkovnik tov. Kranjc, ki je omenjal svoja opažanja o prizadevanju kmetov v drugih krajih, kjer so še slabši pogoji, pa so dosegli velike uspehe v dvigu gospodarstva.

-jet-

Drobne iz Središča

V nedeljo, 9. t. m., so v Središču izvolili občinski odbor gasilske zveze. Za predsednika je bil izvoljen dolgoletni gasilski delavec predsednik središkega gasilskega društva, tov. Anton Kolarič.

Lovska družina v Središču žanje uspehe svojega prizadevanja v smotrni gojitvi koristne divjadi. Odstrlel 86 fazanov v enem dnevu, kot je to bil primer v nedeljo 9. t. m., dokazuje, da središka lovška družina dobro gospodari v svojem lovišču.

OBVESTILO!

Radioamatersko društvo Ptuj obvešča vse radioamaterje in ostale ljubitelje tehnike, da bo v kratkem pričel »A« in »B« tečaj kakor tudi začetniški radiotelegrafski tečaj.

Vsi zainteresirani za navedene tečaje naj se udeležijo sestanka, ki bo dne 17. oktobra 1955 ob 17.00 uri (ob 5. uri) v prostorih društva, Prešernova ul. 16.

Prijatelji tehnike vabljeni!

Odbor

Opozorilo vsem prirediteljem veselice

Po uredbi o gostinstvu in odloku OLO Ptuj morajo vsi prireditelji zabav in veselice dobiti predhodno dovoljenje za opravljanje gostinskih storitev izven poslovnih prostorov gostinskih podjetij.

Mnoga društva in organizacije so dosedaj te predpise spregledale ter si dovoljenj za opravljanje gostinskih storitev niso preskrbele ter so sedaj v postopku.

Ta dovoljenja izdajajo sedaj obč. ljudski odbori, na katere je prenešana pristojnost izdajanja teh dovoljenj. Opozorjamo vse prireditelje veselice, da si v bodoče ta dovoljenja preskrbijo.

RAZGLAS

Vsi sodelavci NOB, ki so bili na komandnih dolžnostih za čas NOB, naj se javijo na Vojnem odseku Ptuj, zaradi tozadevne informacije in zbiranja potrebnih podatkov v naziv rez. oficirja JLA.

Smatrate zgoraj navedeno za zelo važno in storite to takoj.

Ptujске kronike pripovedujejo...

15. oktobra 1753 se je rodil v Vrhovcih (Langegg) pri Lučanih tik ob jugoslovansko-avstrijski meji, vendar še v sosednji državi, Simon Povoden, prvi znameniti ptujski zgodovinar, ki je rešil mnogo spomenkov iz preteklosti v mestu in okolici. Kako živo se je zanimal za Ptuj iz rimskih časov nam pričajo številni rimski spomeniki, ki jih je skrbno razmeštil ob mestnem stolpu. Kot prosvetljen človek je ožil prijateljskih zvezah z »veselim pesnikom Slovenskih goric« Leo. poldom Volkmerjem (1741—1816) in narodnim buditeljem ter štajerskim zgodovinarjem Antonom Kreplom (1790—1844). V svojih spisih se obeh pogosto »pominja s toplimi besedami. Za ptujsko preteklost je pomembna zlasti njegova »Meščanska čitanka«, kjer se je med drugim ohranilo mnogo narodopisnih zanimivost iz ptujске okolice.

Današnje Ptujčane bo gotovo zanemalo kako ta zgodovnopisno označuje ptujске meščane svo-

je dobe. V omenjen »Čitanki« prav, da se morali znašati ptujске meščane zelo različno od značaja kmetijskega človeka. V tem oziru pa se meščani ne morejo nič kaj ponasati, kajti podvrženi so mnogim napakam, kot n. pr.: Lov z čutim: užitek, lakomnost, igralska strast razuzdanost in grzdavost. Mnogi se po utrudljivem poslu v delavnicah skušajo v večernih urah »krepati« po gostlinah kjer dolgo v noč popivajo, igrajo, prepevajo in razgrajejo v splošno jezo navzočih ljudi. Dobre žene sicer zelo glasno negrdijo nad takim početjem, vendar brez večjega uspeha in so še lahko vesele, da ne skupijo k ščne od »vojih« mož.

Zaradi takih razmer se polagoma razhajajo najboljše zakonci. Hiša mir izgine in se spreminja v prepri in sovraštvo. Pisec si privošči v nadaljnjem opisovanju žensk svet, ki se oblači v dragocene plešče in ozke obleke, tako da je mogoče natančno razlikovati vsak del njihovega telesa. Kdaj poprej — tako tož, pisec, — so bile gole roke, prsi in ramena postene ženske javno zpostavljene splošnemu ogledovanju. Končno pa Povoden pokvali Ptujčane da so gostoljubni do tujcev, zvesti deželnemu knezu in

Naj ostane med nami

„HVALJEN JEZUS“

(V beležnico našim učiteljem)

Pri občevaranju med ljudmi, ki žive v današnjem času, je večkrat opaziti naravnost smešno zadrego in dvoličnost. Naša pravila o lepem vedenju so prišla v slepo ulico. Le redki so, ki se v tej malomeščanski zmešnjavi v mestu znajdejo in nekako nagonsko uganajo, komu sodi »gospoda«, komu »tovariš«, koga je treba pozdraviti »Klanjam se!«, koga »Dober dan!« in koga »Zdravo!«. Večina pa se ne znajde in tako pride do alternativnih govorov s tovarišem, dobrega dne z zdravom in podobno. Posebno uslužbenec so v zadregi. Slišal sem nekaj zanimivih zgodbic o direktorjih in šefih, kateri hočejo biti izključno gospodje in katere morajo celo uslužbenke na cesti spoštljivo pozdravljati, čeprav neznani spol že od nekdaj v tem pogledu uživa prednosti, katere bi mu lahko brez slabe vesti tudi nadalje pustili. Verjetno se bodo tudi v tem pogledu sčasoma izoblikovale norme medsebojnega občevaranja, ker ni moč natančno predpisati, kako se naj ljudje pozdravljajo in oslavljaajo.

Moj namen je osvetliti neko drugo vprašanje, ki ima globlji koren in kaže na veliko nespoznobnost in nemočnost prosvetnih delavcev na vasi, pa tudi tamkajšnjih političnih organizacij. Sedaj, ko je v šolah znova pričel pouk, sreča človek, ki se mudi v naših vaseh, veliko število otrok. V okolici Vurberga (podobno je tudi na Dravskem in Ptujskem polju, skratka povsod, kjer so župnije) sem našel na nekatere otroke, ki so me na ves glas pozdravljali s »Hvaljen Jezus!«. Spominjam se, da je bilo tako tudi pred leti, vendar sem se začudil, da se v tem pogledu ni povsod enako spremenilo. »Hvaljen Jezus!« sem še slišal tu in tam od otrok.

Ob neki priliki sem razložil pobiru in deklici, ki sta me pozdravila s »Hvaljen Jezus!«, da nisem kaplan in ne župnik, s čimer sta se tudi strinjala. Nadalje sem ju vprašal, kdo jih uči tako mi, da so to bili gospod. Vprašal sem tudi, kako pozdravljata v šoli, kakor sta oba rekla: »Tovarišico pozdravlja zdravo!« Pozanimal sem

se še, kako mislijo doma o tem, in zvedel, da so starši bolj za »Hvaljen Jezus!« izrecno pa tega od njih ne zahtevajo. Poslovila sta se s krepkim »Zdravo!« in jo mahnila naprej proti domu. Prepričan pa sem, da sta prvega tujca spet pozdravila s »Hvaljen Jezus!«.

Pozneje sem ustavil še nekaj otrok in povsod dobil podobne odgovore, ali pa so raje modro molčali. Dobil sem vtis, da se v teh malih glavicah že poraja dvoličnost, katere ne bi smeli naši učitelji pustiti v nemar.

Dejstvo je, da otroci gredo samo enkrat na teden k verouku, v šoli pa so vsak dan in to dejstvo daje misliti. Zakaj otroci bolj upoštevajo župnika ali kaplana kakor pa učitelja, kateri jih ima vsak dan pred očmi? In drugo: Kaj so učitelji ukrenili? Verjetno, da otroci čutijo do »gospoda« zakoreninjeno strahospoštovanje. Po drugi strani so tudi med otroci

izjeme, katere doma vzgajajo v strogem katoliškem redu, ostali pa jih samo posnemajo. Opazil sem namreč, da kakor pozdravi prvi, ki ga srečaš, pozdravijo vsi ostali.

Vendar sem mnenja, da bi v tem pogledu prosvetni delavci lahko storili več. Nihče ne more z birokratskimi merami prepovedati tega pozdrava, imajo pa učitelji isto in celo večjo priložnost kot kaplan otrokom razložiti kako in kaj. Razložiti jim to, da tako nihče ne pozdravlja, da tako tudi naši predniki niso pozdravljali in da ta pozdrav nekaj pomeni samo za kaplana in župnika. Drugi ljudje pa imajo raje, da jim zaželiš dober dan, zdravje ali pa srečo. S pametno in odkrito razlago bi se pri otrocih dalo to doseči. Tudi na takih malenkostih na oko se mora poznati odločen boj ljudske prosvete z zaostalim misticizmom in v tem pogledu bi morale tudi politične organizacije pomagati prosvetnim delavcem. In naši otroci bi zaželeli človeku na cesti srečo s pozdravom, ki je bolj pri srcu ljudstvu, kot pa zvođenela vatikanska fraza.

-nik

Gledališke predstave

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Nedelja, 16. oktobra 1955, ob 15. uri: dr. Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«. Drama v petih dejanjih. — Izven!

Cetrtek, 20. oktobra 1955, ob 16. uri: dr. Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«. — Abonma red LMS-2 in izven!

Sobota, 22. oktobra 1955, ob 20. uri: dr. Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«. Drama v petih dejanjih. Izven! — Zadnja večerna predstava! — V vlogi Hermana gostuje Maks Furijan, član SNG Ljubljana.

Nedelja, 23. oktobra 1955, ob 15. uri: dr. Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«. Izven! — Zadnjič!

*
Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15. do 17. ure, ob nedeljah od 9. do 11. ure ter eno uro pred

predstavo. Rezerviranje vstopnic dopoldne v gledališki pisarni, telefon št. 71.

PTUJSKO GLEDALIŠČE
pripravlja dvojce del: Prvo je komedija znanega ameriškega dramatika Johna Patricka »Vroč kri«, ki se godi med drugo svetovno vojno v vojaški bolnišnici v zaledju za burmanskim bojiščem. Premiera bo v četrtek, dne 27. oktobra t. l.

Poleg te komedije, ki so jo igrala do zdaj vsa velika svetovna gledališča z velikim uspehom in ki bo doživela prav v ptujskem gledališču svojo prvo jugoslovansko izvedbo — je v študiju tudi Streicherjeva veseliga »Kam iz zadreg«, ki je namenjena v razvedrilo predvsem okoliškim krajem. Privlačnost in zanimivost te uprizoritve bo predvsem v tem, da bo igrana v prileškem narečju in v originalni sceni, ki jo je napravil scenograf mariborskega gledališča Jože Polajnc.

V obeh delih je zaposlen celoten ansambel ptujskega gledališča, pomnožen še z amaterji. Obe deli pripravlja kot gost režiser Peter Malec.

Tržne cene

CENE NA PTUJSKEM TRGU

v sredo, dne 12. oktobra

(za kilogram, liter ali kos)
Čebula 20—30, česen 60, luščen fižol 40, stročji 30, paprika 40, cvetača 40, kumare 20, kumare za vlaganje 50, peteršilj 40, rdeča pesa 30, solata endivija 40, solata v glavah 40, špinata 60, rdeče zelje 20, zelje v glavah 20, korenček 40, ohrovt 30, paradižnik 50, kuruza 45, pšenica 40, koruzni zdrob 60, surovo maslo 400, mleko 25, smetana 120, sir 40—80, kokoši 400, piščanci 300—400, breskve 35, grozdje 60, hruške 40, jabolka 20, slive 30, orehi 80—100, gobe 140, lisičke 35, sivke 80, jajca 15, kostanj 40, pečeni kostanj 50, kislo zelje 40, krompir 14 in buče 10 din.

Humor

PARTIZAN JOVO

Ali ste slišali tisto o partizanu Jovu, ki ga je kot civilist rad popil tri kozarce?

Na nekem pohodu se Jovo ob prirodu v znano vas naskrivaj oddalji v neko hišo. Lepo pozdravi in reče:

»Mamica, žejen sem. Ali ima te kaj?«

Mamica se hitro obrne in z jame z velikim kozarcem vode iz skafa ter mu jo ponudi. Jovo nakremžji obraz in reče:

»Ja, mamica saj nisem umazan, sem samo žejen...«

mati prišle so sestre, mati so jedikovali od sreče: na lepem sva postala najbolj pridna otroka, doma in pri sosedu. Mati so naju povedo hvalit, midva pa sva se še bolj zapiliša v delo okoli hrama, vsako delo mi je zadisalo, bolj je bilo žmetno, raje sem se ga lotil. Včasih, ob nedeljah, ali ob južinah med delom med kopjo ali med košnjo sva si s Franc. lom podvivala rokave in se pošteno zmikastila. Imela sva zagorele roke in ko kamen trde mišice; sestre so cvilele, mati so pogledovale proč, niso našle mogle gledati, kako se pretepa.

»Bikčial Bikčial« so ponavljali, »ali nimata že garanje zadosti?«

Režala sva se in se še in še metala — ne, nisva ga imela zadosti.

Včasih sem si ogledal mišice in jih otipaval ali tolkel po njih, potem se spominjam, da sem si jih znova ogledoval po tistem dolgem oranju na Toplečkem, ko se mi je skozi noč zazdelo, da bi ves svet preorl. Bilo je takrat, ko sem začel misliti na Toplečkovo, komaj leto je bilo od tega — komaj leto; ko sva s Tuniko orala pa mi je postajalo tako prekleto vseeno zavoljo oranja in zavoljo njiv.

Napravilo se je visoko jutro, sonce je vroče gredo da sem odložil suknjič in podvihal rokave. Niso mi bile odveč samo te Toplečkine njive, odveč mi je bilo vse na svetu, vse okoli mene. Tunika in njena zvončica, ki so me lahko spravljale samo v slebo voljo. Še huje me je držalo njeno govorjenje, njene večno povprašujoče oči, ki so me vsak čas pogledovale, ko da bi hotele z

Prvi roditeljski sestanek v Zetalah

(Nadaljevanje s 1. strani)

skim delom, je tudi izvenšolsko delo zelo oteženo. Tako se bo moral tečaj RK za žensko mladino vršiti šele med semestrnimi počitnicami.

Sestanek je nadaljeval tov. upravitelj, ki je govoril o skrbih socialistične skupnosti za našo doraščajočo mladino, omenil pa tudi dolžnosti staršev do šoloobvezne mladine. Na sestanku so navzoči izvolili novega člana v šolski odbor, ker se dosedanjí ni udeleževal sej, predlagali enega člana v odbor šol. mlečne kuhinje in soglašali s predlogi šolskega odbora, med katerimi so najvažnejši: Zbiranje sadja, oskrba otrok s copati, ureditev telovadnice v prosvetni dvorani in večja skrb za socialno ogrožene otroke.

Pri obravnavi vprašanj mlečne kuhinje so starši prosili, da bi se zvečalo število prejemnikov, ker je skoraj 100 otrok oddaljenih nad 4 km. VI. in VII. razred pa ima pouk v opoldanskem času, tako da so učenci od jutra do večera brez tople jedi.

Naš otrok

Bilo je v soboto prav sredi Tedna otroka. Ormoško cesto v Ptuj oživ-

lja vaško življenje z vozní in vpregami in s prasičjimi glasovi. Od vseh strani se ponujajo v kmetijskih dvoriščih. Med ropotajočimi vozili drdri ročni vozček na štirih kolesih. Na njem stoji otroška košara in v njej leži pes žalostnega pogleda. Do vratu je odet z moškim suknjičem, tako da se mu ovrtnik udobno prilaga. Vozač — deček se z zaskrbljenim obrazom nenehno ozira in pogleduje na žival.

»Fantek, kaj pa je tvojemu psu? Ali je bolan?«

»Ne, ni bolan, samo ponesrečil se je.«

»Kam ga sedaj pelješ?«
»Domov ga peljem. Pod avto je prišel in vsi smo mislili, da mu je nogo zmečkalo, pa sem ga odpeljal v živalsko bolnico. Pogledajte, kako lepo so ga obvezali!«

In previdno odkrije očetov sivi suknjič, pod katerim je zlektnjen živalski ponesrečenec. Z zdravniško obvezano nogo leži sedaj na otroški odefici. Otrok ga nežno poboža:

»Ti, moj ubogi, dobri revček...«

Spet ga pokriva, da bo rani boljše, in žival mu z milim pogledom vrača ljubezen.

»Fantek, malo meska mu kupi sedaj, ko ga boli!«

»Ne, meska ne, samo mleka bo pa dobil.«

Vozček spet zadrda. Otrok ga vleče po trdi Ormoški cesti proti mestu, kjer je nekje dom in v njem lonček s kapljo mleka za ubogo, dobro žival.

C. I.

Ali si poslal naročnino za

PTUJSKI TEDNIK

film

Kinematografi

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 14. do 17. oktobra amer. film »PUSTOLOVŠČINE ROBINZONA«.

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 18. do 20. okt. francoski film »TEREZA RAKEN«.

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 21. do 24. okt. francoski film »ALARM NA JUGU«.

KINO MURETINCI predvaja v soboto, 15. t. m., ob 19. uri in v nedeljo, 16. t. m., ob 17. uri ameriški barvni film »LJUBIMEC IZ NEW ORLEANS«.

SODOBNI ROMAN

NA KMETIH

IVAN POTRČ

(41)

Ptuzil sem, v glavo pa mi je šli očetov pogreb, llovata zemlja ob grobu in črno oblečena žlahta, ki se je razpostavila ob ilovki in pogledovala v grob, ženske z robcí v rokah. Ptuzil sem, pogledoval za Tuniko, ki je držala Jirsa za vrvi ko da bi ga vlekla in ves čas nekaj pomrmavala in priganjala. Ptuzil sem in zdelo se mi je, da bi bil srečen, ko bi bil še enkrat otrok in bi zadeval z bolečim; in razjedenim nogam; v grudje; strahansko bi bil srečen, ko bi bil tak žgoc dan — zdaj pa so bila ta jutra, ko je na meni ležalo vse in mi ni dalo, da bi v veseljem zaoral in hodil za plugom; kakor kamen je leglo name Toplečka in vse tisto z otrokom, vse svet je lahko vse videl Mučila sta me oba grunta domčaja in Toplečkino, ter mi legala na prsi. Juncí so počasi vlekli, plužnice so poškrpavale Tunika je capljala v prevelikem Toplečkim al; sestrenem obnavu, v glavo pa so mi šli; spomni, sami takšni spomni, zaradi katerih mi je bilo samo še huje in tesneje v prsi. Komaj nekaj let bo, kar sva orala s pokojnim Francinom, kar sem bil še šolar in sem capljal ob živini, kakor zdaj Tunika; komaj nekaj let bo, kar sem prišel za plug na Toplečkovo in ko se

je Toplečka podbočila in začelo: »Jezus-na, cel orač je žel!« Meni pa je bilo nerodno, vsega me je bilo še stram.

Bila je trda tema, ko me je Franc potegnil za nogo. Dvignil sem se, se prijel za mokre sprepete trame nad glavo in komaj komaj odprl veke, moralo je biti še globoko v noči, oči so mi lezle skupaj, niso se dale odpreti. Zasklaj sem vole kako so hlastajoče pospravljali krmo in zvonili z verigami, zdelo se je, ko da je ves hlev pokonci. Bratov gles — bil je nenavadno pohleven, ko da bi me prosil, ko da bi me prigovarjal, naj vstanem tiho, kar se je le dalo in da bi šla orat na spodnje njive. Nič mi ni bilo po volji, preveč sem bil zaspan, tudi nisem nič slišal, da bi mati kaj rekla da morava teko zgodaj na njive. Naj Franc zorje, če se mu ljubi, naj zorje do jutra, preden bodo mati in sestre vstali. Nazadnje pa me je le zbezel z ojdra. Obljubil mi je, da bom lahko nekaj brazd tudi jaz splužil... dokler mi ni obljubil cellega ogona. Tako sva potem orala — in proti jutru, ko se je začelo daniti, sem prvič prišel za plug. Malo me je metalo, toda tretja, četrta brazda je bila vrešana naravnoš, kakor se je oralo. Naredilo se je jutro in prišlo so

mene prebrati, kaj bi rad. To sem vedel ter se zavoljo tega tudi držal, ko lešeni svetnik na oltarju. Tunika je vse videla, je vse vedela, ali nikoli ni rekla besede, kakor da je zato pri hiši, da vsakogar posluša.

Bilo je na večer, pozimi. Bila sva v hlevu, Toplečka pri dojvi, jaz pri stelji. Pravzaprav nisem več brskal po nastelji, drezal sem z grabljami po podih in stiskal zobe, da nisem katere zinil. Toplečka je dojila; curki so brzljali v namoženno mleko v golidi, ženska pa je hlipala; kdaj pa kdaj je prenehala z mložo in s cmihanjem, vsekdar, ko je potegnila z rokavom po oči. Ne spominjam se več, zakaj se je cmihala, bilo je nekega dne po novem letu, ko se je že razvedelo, kako je na Toplečkem. Lahko, da je bilo kaj zavoljo tega, da bi moral domov in da se je bala, da bi odšel. Vedel sem, da bi ji bilo po volji, ko bi se Marica omožila, da bi koga primožila na našo domačijo — toda tega nisem mogel tako na lepem pozreti. Trmasto sem se držal, ko je hotela zvedeti, kako mislim zavoljo domačije, in ko me je na veliko povpraševala o domačih prilikah.

»Ja, Južek, zakaj ne bi pustil Marice, da bi se oženila?«

Povpraševala je, ko da ne bi znala do pet šteti, a je dobro vedela, kaj je hotela polzevedeti od mene. Nekje sem že napravil kaj čez domačijo, ne bi pa tega za nič na svetu nikomur priznal; molčal sem, že iz kljubovanja, in začel butati

v pregrado med volí in med kravami. Bal sem se in vedel sem, da bo domačija šla, nisem pa vedel, kako bi si pomagal. Ženska je samo še huje zahlipala, nekaj je tudi zakricala, po vsej priliki »Južek, grozen si!« — kakor je imela česče in česče navado.

In ko je tako zavpila naglas, mi rekla Južek in me tikala naglas, sem zagledal, kako so se odrinila vrata. Zdrnil sem se, obstal, zatem pa se zagnal proti vratom. Ženska je venomer hlipala, tudi kričala je pred vrati, da nisem mogel sam do njih in da jih nisem mogel koj odpreti. A ko sem jih potem odprl, sem komaj komaj še zagledal Tuniko, kako je hitela po pocjah in zavila v hišo.

Zvečer, po večerji, a tudi naslednje dneve, mi je bilo nerodno zavoljo Tunike, ona pa me je še bolj vse ubogala, ko da bi bil jaz kak njen oče in ko da ne bi smela besede ziniti pri hramu.

Oziral sem se za njo, tudi pri pluženju, se spominjal kamenščice, trdih breskvic, ko so tako sladko podrele po mojih prsih, a ki jih ni bilo posej nikjer več videti. Ko da bi si jih potegnili navzkriž z zadaj prevezano ruto ter si jih zakrila. Vse to s Tuniko je bilo kakor rošno cvetje na pomlad, ki ga je slana stisnila, kakor neki sladak spomin, po katerem mi je bilo samo še hudo, nekaj, na kar nisem smel več misliti, če tudi se mi je misel motala okoli teh zapravljenih časov... Takj spomini so me spravljali

samo v nejevoljo. Bili so časi, ko sva s Tuniko preorala cele ogone, ne da bi se ozrl proti Toplečkemu hramu. Bal sem se, da bi zagledal Toplečko, njeno nakipelo telo, da bi zaslišal njen glas, zagledal njene nemirne oči.

»Južek! Tunika!« je klicala od hrama, a meni je bilo, ko da jo sliši cela srenja, njo in njeno ihto.

»Južek, Tunika! Ali še ne misliš končati? Naj prinesem južino?«

Slišal sem jo, a se napravil, ko da je ne slišim.

»Mati kličejo...!« sem zamomljal in stopal naprej za plugom, ko da bi mi bil hram nad njivami deveta skrb, s Toplečkim povpraševanjem vred.

Čutil sem, kako je Tunika čakala in me opazovala, zatem pa sem slišal, kako je zaklicala: »Pa prinesite!«

Vrezala smo še kakšno brazdo, ko sem zagledal Toplečko, kako hiti po vratniku — nisem pogledal posebej po vratnikih, vendar sem vedel, da hiti ona; strašno ihtiva je postala. Nisem je pogledal niti takrat ne, ko sva se ustavila s Tuniko na vratniku, ko sem ohrnil junce na njivo, v trznino, da ne bi odšli po pašniku. Tunika je sedla za brano in si podprla brado z obema rokama in z bičem, ki ga je prilonila nase Toplečka ji je razpostavila v rokah, južino — črni kruh in nekaj mesa, surovega, kakor ga je potegnila iz tunke, kar v predpasniku.

(Nadaljevanje sledi)

Ob robu okrajnega atletskega prvenstva

Za atletske tekmovalce je potrebno najti primeren termin, urediti tekmovališča ter postaviti vodstvo tekmovalca, urnik in sodniški zbor. Pogledimo, kako je bilo za to poskrbljeno na okrajnem prvenstvu Partizana, ki je bilo v nedeljo v Ptuj.

Termin je bil odločno prepoznati. Aktivni atleti že zaključujejo sezono, za slabo trenirane pripadnike Partizana pa je tekmovalje ob takem vremenu zdravju škodljivo. Poleg tega je bilo naše okrajno prvenstvo pozneje kakor slovensko republiško prvenstvo Partizana v atletiki (Kočevje) in odbojki (Maribor), čeprav bi imeli naši tekmovalci možnosti za dober plasman.

Tekmovališče je bilo neurejeno. Mimogrede povedano, športne naprave na stadionu Drave, za katerega je dala skupnost težke milijone, propadajo. Rundo in ostale atletske naprave prerašča trava in jih bo v kratkem uničila.

Vodstva tekmovalca ni bilo. Prav tako urnika tekmovalca. Zato se je vse vleklo v nedogled. Po eno uro in več so vsi sodniki gledali dva tekmovalca, kako skakača, vsi ostali pa so, šklepetajoč z zobmi, čakali. Pri vsem tem pa ta dva »asa« niti nista imela po propozicijah Okrajne zveze pravice nastopa v konkurenci. Zato pa so nekateri discipline, za katere so prišli tekmovalci s koles; tudi po 15 km daleč sploh odsojale. Rezultatov nismo izvedeli in se bojimo, da bo tako kakor s tekmovalcem v mnogobutni meseca maja, za katerega tudi še danes niso znani rezultati.

Sodnikov je bilo dovolj, samo nihče jim ni povedal kje, kdaj in kaj naj sodijo.

Ne bi prikazovali teh stvari javnosti, če ne bi s tem prikazal mnenja tekmovalcev in vodnikov vseh podeželskih društev Partizana. Tekmovalje bi naj bilo registracija dela v dru-

štvih, vzpodbuda za vsestransko in pestro vadbo v društvih. Tako organizirana tekmovalja pa odbijajo že itak maloštevilno mladino v društvih Partizana ter jemljejo voljo vodnikom, ki se itak dnevno srečujejo na terenu s problemi, ki skoraj onemogočajo vsako delo.

Tekmovanje v odbojki pravzaprav niti ni bilo izvedeno. Razšli smo se in si niti nismo rekli »Zdravo«.

Finalna igra v športu

Ljutomer - Drava 2:2 (1:1)

V nedeljo, 9. oktobra t. l. je moštvo ptujske »Drave« odigralo v Ljutomeru prvenstveno tekmo s tamkajšnjim »Partizanom«, ki je doslej brez dvoma najslabše moštvo v grupni ligi.

Pristaži »Drave« so pričakovali sigurno zmago svojega moštva. Vendar smo že ob odhodu iz Ptuja opazili da moštvo ni kompletno. Iz neopravičljivih vzrokov niso igrali Letonja, Modrinjak in Sirec. Razumljivo je, da zahteva prvenstveno tekmovalje od vsakega igralca določen napor, saj traja neprekinjeno 9 tednov. To so vedeli igralci že pred začetkom tekme. Še žalostnejši so primeri, ko posamezniki zahtevajo za svoje igranje materialne ugodnosti. Sanjajo o pohištvi, stanovanjih itd. vse v stilu Beare, Toplaka in drugih Pozablajo pa, da je njihovo nogometno znanje kaj skromno, da molčimo o športno moralni plati cele zadeve. Vodstvo »Drave« je popolnoma pravilno postopalo ko je odbilo te prepotentne zahteve in postavilo v moštvo mladince. Upamo, da bodo prizadeti spoznali svojo zmotno se vrtnili v klub, svojo bodočnost pa zgradili na znanju in strokovni usposobljenosti v svojem poklicu, ne pa na nogometu.

Okrnjeno moštvo »Drave« se je borilo za čimboljši rezultat, za kar gre igralcem vse priznanje. V večjem delu tekme so imeli pobudo na svoji strani, niso pa tega znali realizirati. Kljub temu so malo pred koncem tekme še vodili z 2:1, ko je srednji napadalec domačih s točnim strelom iz razdalje 30 m izenačil Gole za »Dravo« sta dosegla Serdinšek in Kovač.

S to tekmo je »Drava« odigrala že polovico tekem v jesenski sezoni. Igrala bo še z Velenjem, Proletarcem, Kovinarjem (Maribor) in Partizanom (Brezice). Že v nedeljo ima lepo priložnost za osvojitve dveh važnih točk na domačem igrišču proti Partizanu (Brezice).

Na brzoturnirskem prvenstvu Sahovskega društva Ptuj za mesec oktober je med 14 udeleženci zmagal Rudolf z 11 in pol točkami. Nadalje so se igralci razvrstili tako: Berden 9 in pol, Mavrič in Pešl po 8, Vrič 7 in pol, Drogen in Kanceler po 7, Sorli in Nežmah po 5 in pol točke itd.

Finalno moštveno sahovskega prvenstva. Od 7. do 10. t. m. se je v Mariboru vršilo finalno moštveno tekmovalje. SD Ptuj, ki je nastopilo radi odstopnosti članov — študentov oslabljeno, je kljub slabi mariborski organizaciji, ki je škodovala predvsem zunanji udeležencem, doseglo 4 mesto. Zmagalo je moštvo Maribor, slede: Branik, Koroški okrajni sahovski klub, SD Ptuj, SD Obrtnik in SD Fram. Doseženega števila točk posameznih društev še ne moremo objaviti, ker so bile nekatere partije prekinjene in odposlane Sahovski zvezi v oceno.

Finalno moštveno sahovskega prvenstva. Od 7. do 10. t. m. se je v Mariboru vršilo finalno moštveno tekmovalje. SD Ptuj, ki je nastopilo radi odstopnosti članov — študentov oslabljeno, je kljub slabi mariborski organizaciji, ki je škodovala predvsem zunanji udeležencem, doseglo 4 mesto. Zmagalo je moštvo Maribor, slede: Branik, Koroški okrajni sahovski klub, SD Ptuj, SD Obrtnik in SD Fram. Doseženega števila točk posameznih društev še ne moremo objaviti, ker so bile nekatere partije prekinjene in odposlane Sahovski zvezi v oceno.

1. Izvolitev delovnega predsedstva.
2. Poročilo o delu in vlogi občinskega ljudskega odbora in krajevnih odborov.
3. Volitve odbornikov krajevnih odborov.
4. Uvedba občinske doklade.
5. Razna.

Videm, dne 10. oktobra 1955.
Predsednik:
Ignac Purg, s. r.

Pazite na vitam ne!

Sezona sadja in zelenjave je zdaj na viski. Vrlov: so polni svežega zelenja, ki je nujno potrebno za naše zdravje in za pravilno prehrano. kajti to zelenje nam daje potrebne vitamine.

V naslednjih vrsticah boste prebrali nekaj koristnih nasvetov, kako boste pri pripravi jedi ohranili čim več vitaminov.

1. Sveža zelenjava ne sme dolgo stati v vodi: temveč jo samo operemo in damo kuhati.

2. Zelenjavo ne »ekljamo« na drobno, temveč jo pustimo čim bolj celo, da ne gredo vitamini v izgubo. Posebno pazimo, da za rezanje ne uporabljamo zarjavela noža, kajti sicer rja uniči vitamine že pri rezanju.

3. Zelenjavo kuhamo samo toliko časa, da je mehka in niti trenutka delj. Dolgo kuhanje uniči vitamine.

4. Vode, v kateri smo kuhali zelenjavo, nikoli ne zavržemo, kajti v njej so važne raztopljene soli in vitamini.

5. Zelenjavo kuhamo v dobro pokriti posodi, pa tudi pokrova preveč ne privzdiguje. S soproj uhaajo v zrak tudi važni vitamini.

6. Pri dušenju špinade, ki je med najbolj zdravimi zelenjavami, je treba 5—10 minut pred konec kuhanja dodati nekaj svežih listov sesekljane špinade, s čimer količine vitaminov zelo pomnožimo. Prav ta postopek lahko naredimo tudi pri kuhanju druge zelenjave.

7. Ker tudi z najbolj opreznim kuhanjem izgubljamo vitamin C, ki je našemu organizmu tako zelo potreben, moramo k vsakemu kosilu pripraviti tudi presno zelenjavo (zeleno solato, paradižnik, sveže kumarice, peso, korenček), ki jo začnimo z oljem in limoninim sokom.

8. Ko je zelenjava kuhana, naj ne stoji in se ne pari na štedilniku, najbolje je, da jo takoj jemljemo. S stalnim gretjem ali celoprekuhanjem uničimo vse vitamine.

9. Zelenjavo kuhamo v dobro pokriti posodi, pa tudi pokrova preveč ne privzdiguje. S soproj uhaajo v zrak tudi važni vitamini.

Iz Vidma

V nedeljo, 16. oktobra 1955, bodo ob 14. uri priredili člani TVD Partizan Videm jesensko društveno tekmovalje. Tekmovali bodo člani in mladinci v teku na tri sto metrov, v skokih na daljavo in v višini ter nastopili na orodju. Med posameznimi točkami bo »asa« in razvedrilo. Po končanem sporedu bo društvo priredilo veselico z vinsko trgovatvijo in šaljivo pošto. Igral bo priznani jazz.

V primeru slabega vremena odpadejo prve tri točke tekmovalja in bodo člani nastopili samo na orodju, t. j. na drogju, bradli in mizi v dvorani »Francé Prešeren« v Vidmu, kjer bo tudi veselica.

Vsi ljubitelji telesne vzgoje in ostalo občinstvo vljudo vabljeno!

Odbor

IZ LESKOVCA

Rojstva: Marija Vidovič, roj. Drevenšek iz Repiša 51 je roj. f. roj. Topolovec iz Skorišnjaka 43 — hčerko Marijo; Terezija Krajnc, roj. Mlakar iz Belavšeha 25 — sina Francja; Alojzija Vidovič iz Strmca 25 — sin: Milana.

Smrti: Anica Vidovič, rojena 31. VII. 1955 je umrla 17. VIII. 1955 v Repišču 51.

Porok v mesecu avgustu ni bilo.

Naša kuharica

PLJUČNA PEČENKA PO FRANCOSKO

60 dgk pljučne pečenke, 3 dgk suhe slanice, 5 dgk masti, svinjska mrežica, glavica zelja, 1 čebula, zelen peteršilj, 3 do 4 jurčk ali: šampinjoni, sol.

Meso odstranimo kožico, nato ga osolimo, polijemo z vročo mastjo in ga v njej pečemo deset minut. Nato razgrnemo na desko svinjsko mrežico, jo obložimo najprej s tankimi rezinami slanine, po vrhu denemo še na pol kuhano in na liste razdeljeno zelje. Meso obložimo s prepraženo čebulo in gobami ter potresemo z zelenim peteršiljem. Nato ga zavijemo v pripravljeno mrežico in povežemo z nitko. Tako pripravljeno meso denemo nazaj v kozico in ga pečemo še dobro uro. Vmes ga pogosto oblijemo z mastjo, da ostane pečenka lepo sočna. Pečeno meso razrežemo na rezine, jih polijemo s sokom. Poleg serviramo riž, rezance, krompir, krompirjeve žgance itd. ter solato.

SOLATA IZ ZELENE, RDEČE PESE IN ČEBULE

Tri do štiri ne predebele rdeče pese skuhamo, prav tako dve zeleni in dve drobni čebuli. Kuhano peso in zeleno olupimo in zrežemo na tanke listke, lahko pa tudi na rezance kakor repo. Dodamo še narezano čebulo in vse dobro zmešamo, nato zabelimo z oljem in kisom posolimo in primešamo še žlico gorčice. Solata naj malo postoji preden jo damo na mizo.

DVA NAMAZA ZA KRUH

1. 250 g kuhanega mesa ali ostanki, kake pečenke, 2 do 3 trdo kuhana jajca, po želji 1 do 2 sardeli (konzervirani), 100 g surovega masla ali margarine.

Meso, jajca in sardeli zmeljemo na mesnem stroju ali pa priv na drobno sesekljamo. Tej mešanici dodamo surovo maslo ali margarino, ki sme jo že prej dobro umesali tako da je lepo rahla. Namaz začnimo še s sesekljanjem peteršilja, drobnjakom, mladim zelenjem česna ali čebule itd.

II 75 g surovega masla ali margarine, 250 g svežega pretlačene paradižnika ali: konserve, 3 trdo kuhana jajca, nekoliko gorčice, 3 žlice smetane in sol.

Surovo maslo ali margarino penasto umesamo, nato ji dodamo paradižnik, zelo na drobno

Moško dvokolo je kupil za štiri tisoč din od neznanca

Pred okrajnim sodiščem v Ptuj se bo zagovarjal Aleksander Topolovec iz Maribora, Malenkova ulica 7 zaradi obtožbe, da je 27. junija 1955 zveržer vzel v Ptuj izpred gostilne na Bregu moško dvokolo, last Stanka Zupaniča iz Skorbe 19, vredno 18.000 din.

S tem kolesem se je pripeljal 16. avgusta t. l. v Ptuj Jože Vidovič iz Gradišča šte. 33, ki si je kolo izposodil od Janeza Topolovca iz Gradišča 20, ta pa ga je dobil od Aleksandra Topolovca iz Maribora.

Obtoženi Topolovec Aleksander je v preiskavi trdil, da je kupil kolo od neznanca za 4.000 dni in eno obleko, kar mu je prišel ponujati na stanovanje Razprava pred sodiščem bo pokazala, kako je prišlo Zupaničovo kolo v tuje roke in zopet nazaj k lastniku.

Obvestilo

Občinski ljudski odbor Ptuj, oddelek za zdravstvo in socialno politiko, opozarja mirovne bolezenske invalide o novih pogojih za pridobitev invalidske pravice odnosno zaščite.

V Uradnem listu FLRJ št. 35/55 je objavljena uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o določanju invalidskih

ZACETEK vseh jezikovnih in pripravljalnih tečajev za pri-
vatne izpite bo v torek, dne
18. oktobra, ob 19. uri na
gimnaziji v Ptuj.

prejemkov mirovnim vojaškim invalidom, s katero je dopolnjen 8 člen osnovne uredbe iz leta 1953 Nova določila se uporabljajo od 1. IX. 1955 dalje in so sledeča:

1. Invalidske pravice se priznajo tudi tistim osebam, ki so zbolele pri opravljanju vojaške službe JLA v dobi od 1. V. 1945 do 22. VII. 1953 pod že obstoječimi pogoji (najmanj 80 odst. invalidnosti, premoženjski pogoji kakor za invalidski dodatek).

2. Mirovni invalidi I.—IV. skupine, katerim so bile zavrnjene invalidske pravice, zato

ker ne izpolnjujejo premoženjskih pogojev za invalidske dodatke, imajo pravico do priznanja invalidske zaščite brez invalidnine (zdravstvena zaščita, ortopediranje, klimatsko in toplotno zdravljenje, vozne olajšave itd.). Ožja družina takega invalida nima zdravstvene zaščite po členu 27 uredbe o invalidskih prejemkih prav tako pa se invalidska zaščita po invalidovi smrti ne prenaša na družino.

3. Invalidske pravice se pod istimi pogoji priznajo tudi gojenjem vojaških šol.

4. Da prično teči invalidske pravice s 1. IX. 1955 mora biti priglasitev podana do 8. XI. 1955 sicer prično teči invalidske pravice s prihodnjim mesecem po priglasitvi.

5. Najkasnejši rok prijave je 31. XII. 1956 za osebe, karim je bil zahtevek za priznanje invalidskih pravic po uredbi iz leta 1953 že zavrnjen.

6. Zahtevke, ki še niso dokončno rešeni pri Invalidski upravi v Ljubljani oziroma zavrnjena odločba še ni postala pravomočna, bo ponovno obravnavala Invalidska komisija I. stopnje brez posebne prijave.

Zvezni izvršni svet — Sekretariat za ljudsko zdravstvo in socialno zaščito je odločil, da povznanje plač in pokojnin po uredbi od 2. VII. 1955 (Ur list FLRJ št. 31/55) nima vpliva na upravičenost do invalidskega dodatka. Ugotovljeno je, da bi nekateri starši-izvajalci invalidnine, ki žive v družinski skupnosti z zaposlenim sinom izgubili pravico do invalidskega dodatka zaradi povečanja sinove plače, katera doslej ni bila ovira za prejemanje invalidskega dodatka. Ker predstavlja povečanje plače le regres oziroma nadomestilo za razliko v ekonomskih cenah, ga ni treba prišteti k dohodkom, ki vplivajo na pravico do invalidskega dodatka.

Soda bikarbena v kuhinji

Gospodinj in kuharice, gorčice, smetano in sol. Vse dobro premešamo, nato pa dodamo še zelo na drobno sesekljane beljake.

Kadar pripravljamo ta namaz iz svežih paradižnikov tedaj jih najprej zmečkamo, denemo na cedilo, da sok nekoliko odteče, nato jih šole pretlačimo. Sok uporabimo za juhe ali omake. Na ta način dobimo dovolj goste meze, ki nam namaza preveč ne razredči.

Če kuhamo meso iz stare govedine, bomo dale v juho na noževih konci malo sode bikarbene, da se meso prej zmečka. Vodi, v kateri kuhamo fižol, suhi grah ali sočivo, dodamo nekaj sode bikarbene, da se prej skuha. Špinaca in zeleni grah bosta obdržala svojo lepo zeleno barvo, če dodamo vodi, v kateri se kuhata, nekoliko sode bikarbene. Če poparimo ohrovt ali sladko zelje z vodo, kateri smo dodali kavno žličko sode bikarbene, ne bo zopr-

nega okusa, zaradi katerega ga mnogi ne morejo jesti. To vodo seveda odlijemo in kuhamo v čisti.

Pri pripravljanju nekaterih vrst peciva z maslom lahko namesto pecilnega praška rabimo sodo bikarbono. Toda pri tem moramo biti oprezne, kajti če bomo dale sode preveč, bodo piškoti imeli okus po starih jajcih. Sode bikarbono damo namreč veliko manj kot pecilnega praška.

Okvirje bomo zavarovali pred lesnim moljem na ta način, da jih namažemo na zadnji strani z bencinom.

Glasi in objave

UPRAVA MESTNEGA MUZEJA V PTUJU si šteje v dolžnost, da se zahvali LOMO Ormož za denarno podporo, s katero je omogočil odkritje prazgodovinske naselbine v Ormožu.

Mestni muzej v Ptuj

OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike psod, da so dolžni prijaviti pri Občinskem ljudskem odboru vsakega psa v starosti nad 6 mesecev. Po tar. šte. 11. Odioka o mestnih takсах in prometnem davku (Ur. list LSR št. 1/54) je dolžan vsak lastnik plačati letno takso: za lovskega psa 100 din; za luksuznega psa 1000 din.

Pozivamo lastnike psod, da do 1. nov. 1955 dvignejo pri tukajšnjem Občinskem ljudskem odboru (soba št. 10) za svojega psa pasjo znamko za leto 1955 ter plačajo pripadajočo takso.

Vsak pes, ki po 1. nov. 1955 ne bo posedoval pasje zamke za leto 1955, bo pokončan na stroške lastnika.

Prodajam

CISTOKRNO PASEMSKO RODOVNIŠKO ENOLETNO TELICO PINGAVKO prodam Petek, Ptuj, Vičavska pot št. 21

Prodajam motorno kolo Triumph (350 ccm) v dobrem stanju. Naslov v upravi lista.

Prodajam

Prodajam

Prodajam

Prodajam

Prodajam dobro ohranjen moški »Singer« šivalni stroj, Karel Savora, Središče ob Dravi 174.

Prodajam ploščo za štedilnik. Vprašajte: Ptuj, Mariborska cesta 3.

Prodajam 80 litr. alfo in zimski moški plašč. Vprašajte v upravi lista.

Prodajam dobro ohranjen suknjič. Naslov v upravi lista.

Prodajam OSEBNI AVTO »Supper« ali pa menjamo za univerzalni rezkalni stroj. — »Avtokaroserija«, Ptuj.

Kupim

KUPIM okvir športnega kolesa z vilicami. Naslov v upravi lista.

Seviba

SPREJMEMO mlajšega trgovskega pomočnika. — Nastop službe po dogovoru. »Borovo«, prodajalna Ptuj.

GOSPODINJSKO POMOČNICO iščem za Dravograd na manjšem urejenem posestvu. Možni tudi z otrokom 8 do 10 let starosti. Nastop 1 nov ali prej. Vprašajte v Ptuj, Milnska c. 3.

VSAKO KOLICINO
SKOPANE SLAME
kupi
PLETARNA V PTUJU